

Agència Nacional de Ciberseguretat d'Andorra

Conscienciació en ciberseguretat

Fake News

Què són les Fake News?

Aquest terme és utilitzat per conceptualitzar la **divulgació** de les **notícies falses** que provoquen un perillós cercle de **desinformació**.

Les **xarxes socials** permeten que els usuaris siguin productors i consumidors de continguts al mateix temps i han facilitat la difusió de contingut **enganyós, fals o fabricat**.

Per frenar la desinformació constant en la qual vivim avui dia, és important que les persones puguin prendre consciència que ens trobem davant una qüestió que incideix directament a la **integritat democràtica** de la nostra societat, sent necessari que sigui abordada en les seves **dimensions polítiques, socials i culturals**.

Per què es distribueixen les Fake News?

És a partir de que es posen de moda les plataformes digitals i les xarxes socials quan es torna molt més senzilla aquesta pràctica de divulgar **notícies** que són **falses** o **enganyoses**.

L'intercanvi de **missatges** a la xarxa permet que els usuaris siguin, a més de **consumidors**, **productors** de **notícies** que circulen cada vegada amb major velocitat i que, en la majoria dels casos, el seu contingut sol ser **fals** o **enganyós**. A més, aquestes plataformes utilitzen un **algorisme** que el què fa és distribuir el contingut més rellevant per cada usuari, aconseguint que la informació que se'ls mostra a cadascun d'ells, estigui més **condicionada** i **filtrada**.

El **flux informatiu** a les xarxes socials s'actualitza constantment, no sols per la rellevància que té aquesta informació per l'usuari, sinó també per **l'abast** i les **interaccions** que impliquen el fet de publicar una determinada informació.

Finalment, els diferents interessos polítics són també motius suficients perquè es **viralitzi** i **estengui** un cert **contingut enganyívol**.

Les Fake News i els tipus d'informació falsa:

Tipus de Fake News que ens podem trobar al nostre panorama social:

1. **Sàtira o paròdia:** No pretén causar cap dany o engany.
2. **Contingut enganyós:** Es tracta de l'ús enganyós de la informació per incriminar a algú o a alguna cosa.
3. **Contingut impostor:** És el tipus d'informació que suplanta fonts genuïnes.
4. **Contingut fabricat:** Contingut nou que és predominantment fals i està dissenyat especialment per enganyar i perjudicar quelcom o a algú.
5. **Connexió falsa:** Quan els titulars, imatges o llegendes no confirmen el contingut.
6. **Context fals:** Quan el contingut genuí es difon amb informació de context falsa.
7. **Context manipulat:** Quan la informació o les imatges genuïnes es manipulen amb l'objectiu d'enganyar.

Fake News i els tipus d'interessos que persegueixen:

Interessos que persegueixen les Fake News:

1. Periodisme deficient.
2. Paròdia.
3. Provocació.
4. Passió
5. Partidisme.
6. Profit.
7. Poder o influència política.
8. Propaganda

Com detectar les Fake News?

Desconfiar dels títols grans i en majúscules:

Aquest tipus de titulars estan dissenyats per **apel·lar a l'emotivitat i generar interès en l'entorn de les xarxes socials**, ja que ressalten molt més en les actualitzacions d'aquestes darreres.

Analitzar la secció "Sobre nosaltres" del lloc en qüestió:

En els **mitjans de més confiança**, aquesta part de la pàgina inclou dades importants sobre l'equip com ara el finançament de la web, l'adreça des d'on funciona el mitjà, etc.

En aquells llocs creats només per a difondre contingut fals, aquesta **secció generalment o no existeix o està incomplet**.

Desconfiar dels enllaços similars a llocs coneguts:

En diverses ocasions, una estratègia dels llocs que difonen notícies falses és utilitzar un **vincle bastant similar a altres portals coneguts**.

Això ho fan per confondre al lector i que aquest difongui dades falses.

Com detectar les Fake News?:

Trobar una font local i consultar-la

Algú que està en el lloc dels fets pot proveir **informació crucial** i no necessita forma part d'un mitjà.

Realitzar una cerca inversa de les imatges

En moltes ocasions, el contingut enganyós proporciona **imatges fora del context** o que **no es corresponen amb les originals**.

Aprendre a desmentir les notícies falses:

Consells per desacreditar les notícies falses:

- No s'ha de danyar res ni ningú: Abans d'iniciar a desacreditar quelcom o algú, cal estar segurs que no s'estan compartint **rumors** que puguin ser falsos.
- Fer ús de les cerques personalitzades: En el cas que es vulgui determinar que quelcom no és verídic, podem començar amb una **cerca personalitzada** al nostre navegador de confiança i que únicament es basi en les fonts més fiables.
- Comprovar les imatges: si emprem com a navegador predeterminat Google Chrome, es pot arrossegar i deixar anar una fotografia sobre el cercador especialitzat en aquests casos, denominat com a Google Imatges. D'aquesta manera, es comprovarà si la imatge correspon al fet en qüestió.
- Es recomana disposar d'un motor de cerca humana: Es recomana que es consultin amb certes persones amb les que es pugui comprovar la veracitat dels fets.
- Trobar a algú proper al lloc dels fets que pugui facilitar el context de la notícia en qüestió: En el cas que no coneixem a ningú, la xarxa social de Twitter no sols difon **contingut fals**, sinó que també compta amb opcions de geo-localització que puguin ser útils per trobar testimonis que ajudin a corroborar qualsevol **evidència** que s'hagi pogut trobar.

Un exemple de Fake News que va canviar el món:

Un exemple clau per al voltant d'aquest tema, fou la campanya presidencial de Donald Trump celebrada el 2016 als Estats Units.

La seva victòria com a nou president va ser possible gràcies a la **manipulació** que es va fer de la veritat i de la **informació** en general. La majoria de les declaracions electorals de Trump eren falses o estaven manipulades. La comunicació política sap perfectament que, entre racionalitat i emoció, predomina la darrera. Així, les veritats explicades de manera distorsionada o les completes mentides serveixen per poder consolidar i inclòs, enfortir una **idea política**.

A més, l'ús de les xarxes socials per difondre informació falsa per part del candidat republicà amb l'objectiu de destruir la imatge pública de la seva rival demòcrata d'aleshores: Hilary Clinton, es va convertir en una de les seves grans estratègies polítiques, la qual cosa, va redundar en la victòria electoral de l'any 2016.

